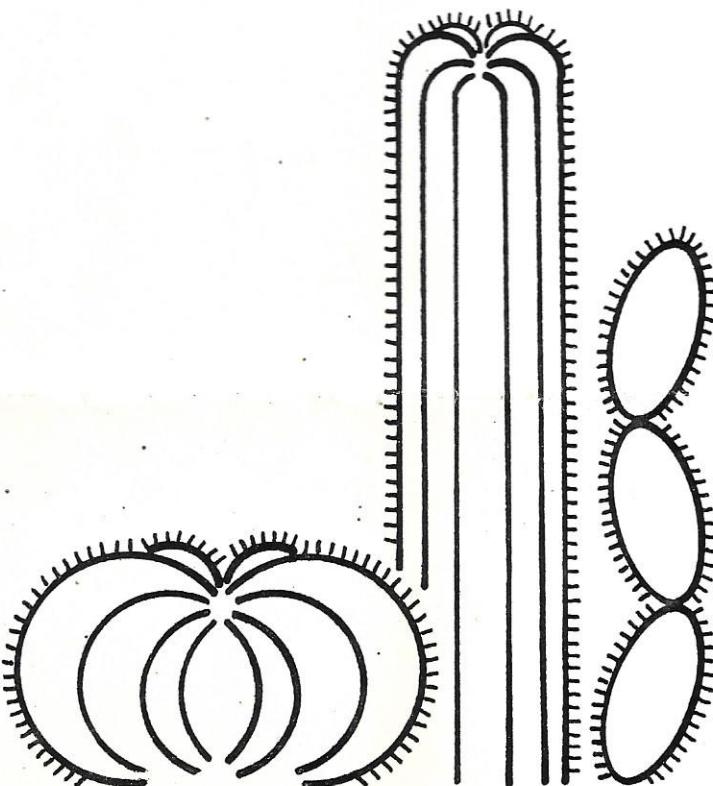

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej SR Slovenije

Ljubljana

Številka

6

Leto

9

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej SR Slovenije. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva ali posameznih avtorjev. Dopise in vprašanja v zvezi z glasilom pošljite na naslov odgovornega urednika: Engelbert Novak, dipl. inž., Titova 100, ali Valjavčeva 16, 61000 Ljubljana. Žiro račun društva: 50102-678-50727

I- I N F O R M A C I J E D R U Š T V A

L. S e s t a n e k :

Sestanek članov bo v petek,dne 13.junija 1980 ob 17.uri

Sestanek upravnega odbora bo isti dan ob 16.uri in 30 minut.

D n e v n i r e d :

1.Obvestila društva

2.Predavanja

3.Diapositivi - tov.Zalokar iz Brežic

4.Razno

P r e d s e d n i k :

✉ ing.Engelbert Novak

III.G o j i t e v k a k t e j v j u n i j u

V tem mesecu je čas najboljše rasti,kakteje,ki sedaj ne rastejo so verjetno bolne,najbolje je,da jih presadimo in pri tem pregledamo tudi korenine.Sedaj je tudi najboljši čas za rezanje in vkoreninjenje poganjkov.Junij je tudi zelo primeren za pokiranje letošnjih sejančkov,seveda le,če smo jih dovolj zgodaj sejali.Zatirati moramo tudi zajedalce,tako z škropljenjem kot tudi z zalivanjem z ustreznimi sredstvi.Zalivamo normalno,po možnosti proti večeru; v vročih dneh po potrebi senčimo in večkrat pršimo.Podobno gojimo tudi ostale sukulente,izjeme so predvsem : Conophytum,Frithia,Gibbaeum,Mitrophyllum,Pelargonium,Crassula mesem.

✉ ing.Engelbert Novak

III. I z m o j e l e t o š n j e s e t v e

3. D r u ž i n a T h e l o c a c t u s

Nekaj splošnih ugotovitev o tej družini

Domovina in razširjenost teh kaktej je od južnega Texasa v ZDA do Quefetara v Mehiki,z izjemo Kalifornije.To so kroglaste ali nekoliko cilindrične kakteje,z velikimi bradavicami,na katerih so areole.Veliki cvetovi poženo iz areol v bližini vrha in so zvončasti.V domovini uspevajo v grušču,kot tudi na peščenih in travnatih ilovnatih tleh.Nekatere vrste so na prostem,na direknem soncu,večinoma jih pa dobimo v družbi večjih kaktej ali pod grmi in drevesi,torej v rahli senci.Backeberg opisuje 19 vrst.Večino kaktej iz te družine ni težko vzgajati,čeprav rastejo nekatere bolj počasi in cveto šele po 5 ali celo več letih.Lamb priporoča zmes enakih delov kremenčevega peska in humusa,Cullmann pa pretežno mineralno,to je,ilovnato peščeno mešanico,vendar uspevajo dobro tudi v navadni mešanici za kakteje.Nekateri jih tudi cepijo,vendar za večino vrst to ni

potrebno.Tudi glede zalivanja si avtorji niso edini,na splošno velja, da jih- predvsem mlade -zalivamo bolj malo,vendar pa tudi pozimi ne s smejo biti popolnoma suhe.Vzgoja iz razmeroma velikih semen ni težka. Sejal sem 24.februarja in so vzkliga že po 8 dneh.Pozimi naj bo temp. okoli 8°.V tem članku bom na kratko opisal 3 vrste iz letosnje setve :

Thelocactus saussieri

Domovina je Mehika,država San Luis Potosi.Telo je kroglasto,zeleno in doseže premer do 20 cm.Bradavice so razporejene v približno 20 vrstah. Obrobnih bodic je 9 do 11,so bele in 1,5 cm dolge; srednjih bodic je do 4 in so dolge 3 do 4 cm.Premer škrlatno rdečih cvetov je do 4 cm.

Thelocactus tulensis

Domovina je pravtako Mehika,država Taumalipas.Telo se včasih tudi razrašča,premer je do 12 cm in je temno zeleno,teme je prekrito z kratkimi belimi dlačicami.Reber je okoli 10.Obrobnih bodic je 6 do 8 in so 1 do 1,5 cm dolge;srednje bodice 1 ali 2 z temnejšo konico,dolge so do 4 cm.Srebrno beli cevtoni imajo rdeče pasove in so dolgi do 4 cm.

Thelocactus heterocromas

Domovina je Mehika,državi Chihuahua in Coahila.Telo se pri tej vrsti ne razrašča,je kroglasta s premerom do 15 cm in je modro zelena.Reber je okoli 9;areole so velike,okrogle in bele.Obrobnih bodic je 7 do 10, srednja je le 1 in je dolga do 4 cm.Bodice so rdečkaste ali rjavkaste. Zanimivi so cvettoni,dolgi so do 6,premer je do 10 cm.Cvettoni so svetlo violetni in so znotraj večinoma nekoliko temnejši.Premer kroglastih plodov je do 1,5 cm.

ing.Engelbert Novak

IV.Družina *Faucaria* Schwant

Je zelo razširjena v provici Kap v južno afriški republiki.Uspeva od morske gladine do gorskij pedročij vse do meje zmrzovanja.To so močno sukulentne rastline,ki imajo po navadi zelo kratka stebla,katera se vejasto razraščajo,tako da tvorijo nizke grmičke ali blazinice.Vsak razrastek ali rozeta je iz 6-8 listov,ti se razraščajo pravokotno v obliki križa eden nad drugim.Močno mesnati listi so trikotni,spredaj prehajajo v kljun,zgornja ploskev je ravna ali je pa proti sredini nalahko pogreznjena.Robovi listov so obdani z vrsro izrastkov,ki močno spominjajo na zobe (tigrovo žrelo) in so pri različnih vrstah različno dolgi.Površina listov je lahko gladka ali pa je posejana z grbicami,kakor tudi z pegicami različnih velikosti v raznih odtenkih zelene barve,svet

lejših ali temnejših v odvishnosti od osnovne barve listov. Posejane so lahko brez reda ali pa tudi v dijagonalah, kot je to pri *F. tigrina*. Cvetovi so v raznih odtenkih rumene in izjemoma tudi bele barve, premer je 4-6 cm, poženo iz srede listne rozete. V velikem številu se pojavijo na koncu poletja ali zgodaj v jeseni, obdržijo se zelo dolgo, odpro se v poldne in se ob mraku zopet zapro. Če so rastline na soncu, se listi obravajo z bakrenim odtenkom. Gojimo jih cokaj enostavno, mešanica kremenčevega peska in humozne zemlje v enakih delih, zelivamo zmerno od aprila do pozne jeseni. Prezimi suho, takrat je lahko temp. 5° ali celo manj. V tej družini je približno 30 vrst, te so redko pristne, nagnjene so k medsebojnem križanju-bastardiranju. Razmnožuje z setvijo, možno je tudi vkoreninjenje podtaknjencev. Pri gojiteljih dobimo največ tele vrste: *boscheana*, *felina*, *grandis*, *lupina*, *tigrina* in *tuberculosa*. Opisal in razvrstil jih je nemški botanik in arheolog Georg Schwantes (1891-1960) ki ima zasluge za znastveno obdelavo rodu Aizoaceae, kamor prištevamo tudi to družino.

K u n e j J o s i p

V. D r u ž i n a L i t o p s N. E. Br.

Ta družina je zelo razširjena v jugozahodni Afriki, ob reki Oranje v Namalandu kakor v provinci Kap južnoafriške republike. Domačini v ljudskem narečju šaljivo imenujejo "Hottentottenpopo", kar bi po naše pomenilo "hotentotova zadnjica". Kot ostale družine tega rodu dobimo tudi litopse od morske gladine pa vse do 2000 m nadmorske višine in to v najsušnejših predelih kjer rastejo skoraj v celoti prekriti z peskom, da se na ta način zaščitijo pred pripeko, dobimo jih tudi v kremenčevem zdrcbu med skalnatimi razpokami. Vrste *aucampiae* in *lesliei* so že našli med travo v tleh, ki zelo dobro zadržuje vlago.

"Glavica" rastline je iz enega para medsebojno zraščenih zelo sukulentnih listov, ki so zgoraj bolj ali manj polkrožno oblikovani in si leže simetrično nasproti. Površina tega "listnatega telesa" je v splošnem gladka in je različno obarvana z vzorci od enostanega pikčastega do najabstraktnejših figur. Pri nekatereh vrsteh površina listov ni gladka, temveč je hrapava v obliki nalahnega reliefa. Ta površina je prosojna in služi rastlini kot okno skozi katero rastlina dobiva sončno svetobo. Barva teles je tudi zelo različna, od zelene, sive, vijoličaste pa vse do različnih rdeče rjavih odtenkov.

Nadaljevanje sledi !

K u n e j J o s i p